

Nr 250.

Godkänd av första kammaren den 13 maj 1939.

Godkänd av andra kammaren den 13 maj 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lönereglering för provinsialläkare och distriktsveterinärer.

(Statsutskottets utlåtande nr 148.)

TILL KONUNGEN.

Uti en till riksdagen avlåten, den 10 mars 1939 dagtecknad proposition, nr 200, har Kungl. Maj:t, under återopande av ett vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att dels besluta att civila avlöningsreglementet skall från och med den 1 juli 1939 äga tillämpning å provinsialläkare och distriktsveterinärer, dels godkänna det förslag till avlöningsbestämmelser för ifrågavarande befattningshavare, som innefattats i en vid förberörda protokoll fogad bilaga, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet angivits, förordna, på vad sätt de i nämnda bilaga innefattade bestämmelserna skola inordnas i civila avlöningsreglementet, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga bestämmelser rörande provinsialläkares och distriktsveterinärens övergång till civila avlöningsreglementet, dels ock besluta, att barntillägg skola övergångsvis utgå enligt av departementschefen förordade grunder.

Provinsialläkarnas avlöningsförhållanden äro för närvarande reglerade genom bestämmelserna i avlöningsreglementet den 21 maj 1926 (nr 177) för förste provinsialläkare och provinsialläkare, vilket reglemente till sitt allmänna innehåll ansluter sig till gällande avlöningsreglementen inom den övriga nyreglerade civila statsförvaltningen. Distriktsveterinärerna äro däremot inordnade under avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för statsdepartement m. fl. verk, varvid emellertid är att märka, att i särskild kungörelse den 10 november 1933 (nr 606) meddelats vissa för distriktsveterinärerna avsedda särbestämmelser i lönehänseende. De i enlighet härmed för ifrågavarande båda grupper tjänstemän gällande lönebestämmelserna förete vissa avvikelser från de för civila tjänstemän i allmänhet gällande, främst därutinnan att lönerna fastställts att utgå enligt särskilda löneplaner, som upprättats enligt i viss mån andra principer än de vid de nyreglerade

verken tillämpade allmänna löneplanerna. Dessa avvikelser äro huvudsakligen betingade av den vid avlöningsförmånernas bestämmande tillämpade principen, att ersättningen för arbetet skall utgå dels med en bestämd, av statsmedel utgående avlöning, dels ock i form av arvode enligt taxa. Den fasta statsavlöningen har härvid avvägt med hänsyn tagen till provinsialläkardistriktens och veterinärdistriktens olika svårskötthet och de i de olika distrikten påräkneliga, varierande praktikinkomsterna.

Kungl. Maj:ts föreliggande proposition, som i allt väsentligt grundar sig på de utredningar och förslag i ämnet, som framlagts av 1936 års lönekommitté, går ut på att ifrågavarande grupper tjänstemän skola från och med den 1 juli 1939 inordnas under civila avlöningsreglementet. Kungl. Maj:ts förslag äsyftar emellertid icke något frångående från de allmänna grundsatser för provinsialläkarnas och distriktsveterinärernas avlöande, som hittills tillämpats. Förslaget innebär, att ifrågavarande tjänstemän allt fortfarande skola för sitt arbete dels uppbära lön från statsverket, dels åtnjuta arvode enligt fastställda praktiktaxor ävensom att systemet med lörens differentiering efter distriktens svårskötthet och de beräknliga praktikinkomster i de olika distrikten alltjämt skall bibehållas. De förslag till nya löneplaner för provinsialläkare och distriktsveterinärer, som framläggas i propositionen, ansluta sig följaktligen i avseende å konstruktionen till det för dem nu gällande löneplanssystemet, med lönebeloppen fördelade på olika lönegrupper. Med hänsyn härtill förutsattes ock i propositionen, att avlöningsbestämmelserna för provinsialläkare och distriktsveterinärer skola i reglementet upptagas under en särskild avdelning, 3 avd., avsedd för tjänstemän, vilka uppbära lön enligt särskild löneplan eller eljest enligt särskilda bestämmelser.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot de allmänna principer, som sålunda kommit till uttryck uti de i propositionen framlagda löne-regleringsförslagen. Riksdagen ansluter sig följaktligen till den i propositionen uttalade meningen, att anledning saknas att övergiva det nuvarande systemet för provinsialläkarnas och distriktsveterinärernas avlöande, enligt vilket system ersättningen utgår dels med fast statsavlöning dels ock med arvode enligt taxa. I betraktande av de varierande praktikinkomsterna i de olika distrikten liksom ock till distriktens olika svårskötthetsgrad finner riksdagen det riktigt och rättvist, att avlöningsförmånerna även i fortsättningen differentieras med hänsyn tagen till dessa förhållanden. I enlighet härmed torde på sätt Kungl. Maj:t föreslagit särskilda, i lönegrupper uppdelade löneplaner böra fastställas för ifrågavarande tjänstemän i samband med deras införande under civila avlöningsreglementet. Ett dylikt ordnande av här ifrågavarande tjänstemäns avlöningsförhållanden förutsätter såsom naturligt, att avlöningsbestämmelserna för dem upptagas under särskild avdelning av reglementet.

Beträffande den närmare utformningen av de av Kungl. Maj:t förordade löneplansförslagen är, vad först angår *löneplanen för provinsialläkare*, att märka, att i betraktande av de genom lönekommitténs utredning konstate-

rade relativt gynnsamma inkomstförhållandena i det långt övervägande antalet provinsialläkardistrikt anledning icke ansetts föreligga att genomföra någon höjning av provinsialläkarnas lönenivå. Å andra sidan hava under nuvarande förhållanden tillräckliga skäl ej heller ansetts föreligga att genomföra någon egentlig sänkning av lönenivån. Då emellertid en anpassning av utgångsläget för löneplanens avvägning, d. v. s. lönebeloppen i lönegrupp I, efter nu utgående löneförmåner — fast lön, dyrtidstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning — skulle giva ett löneläge liggande mellan 25 och 26 lönegraden å A-ort enligt löneplanen A i civila avlöningsreglementet och det av praktiska skäl ansetts önskvärt att lönebeloppen inom nämnda lönegrupp sammanfalla med lönerna inom en viss lönegrad av den allmänna löneplanen, har lönenivån jämkats till att motsvara 25 lönegraden i stället för såsom för närvarande 26 lönegraden. Vid löneplanens vidare utbyggande har antalet lönegrupper ansetts kunna minskas från sju till fyra, varvid samtidigt vidtagits en väsentlig ökning i skillnadsbeloppen mellan de olika lönegrupperna.

Vid den granskning riksdagen ägnat det föreliggande löneplansförslaget har riskdagen ansett sig böra godkänna detsamma. Visserligen skulle genom att löneläget i lönegrupp I anpassats efter lönebeloppen å A-ort inom lönegrad A 25 en mindre löneminskning uppkomma för de provinsialläkare, som tillhöra denna lönegrupp — för närvarande det övervägande flertalet — men riksdagen finner ej detta oskäligt i betraktande av de uppgifter rörande nettoinkomsterna av läkarverksamheten, som lämnats i propositionen. Å andra sidan skulle det väsentligt ökade löneavståndet mellan lägsta och högsta lönegrupp möjliggöra en viss löneförbättring för de i inkomsthänseende sämst ställda provinsialläkarna.

Vad härefter angår *löneplanen för distriktsveterinärer* innebär Kungl. Maj:ts förslag i denna del, att den nuvarande uppdelningen på sju lönegrupper skulle bibehållas. Som utgångsläge för lönenivån, d. v. s. löneläget i lönegrupp I, har valts lönebeloppen i 15 lönegraden å A-ort av löneplan A i civila avlöningsreglementet, eller den lönegrad, som legat till grund för utformningen av den för distriktsveterinärerna nu gällande löneplanen. Då därjämte skillnadsbeloppen mellan de olika lönegrupperna bibehållits oförändrade, ehuru med inräknande av 10 % dyrtidstillägg, skulle ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag icke medföra någon annan rubbning i löneställningen för dessa tjänstemän än som betingas av den år 1938 för civila tjänstemän i allmänhet beviljade löneförbättringen.

Riksdagen har ej heller funnit anledning att vidtaga någon ändring i den föreslagna löneplanen för distriktsveterinärerna.

En övergång från den för provinsialläkare nu gällande sjugruppsindelade löneplanen till en blivande fyrgruppsindelad löneplan förutsätter, att en allmän omprövning av provinsialläkartjänsternas *lönegruppering* företages i samband med den förestående löneregleringen. En dylik omprövning av lönegrupperingen lär få anses påkallad jämväl med hänsyn till att någon

översyn av provinsialläkartjänsternas lönegruppering icke ägt rum sedan den år 1926 genomförda löne regleringen. Vad i propositionen anförts rörande riktlinjerna för en blivande omgruppering föranleder intet särskilt uttalande från riksdagens sida. Riksdagen vill tillika ansluta sig till det i propositionen gjorda uttalandet, att i samband härmed även distriktsveterinärtjänsternas placering i lönegrupp göres till föremål för en allmän översyn. Någon erinran från riksdagens sida är icke att framställa mot förslaget, att det nuvarande förbehållet i fråga om nedflyttning i lönegrupp av distriktsveterinär på grund av omgruppering får bortfalla vid ett inordnande av distriktsveterinärerna under civila avlöningsreglementet.

I detta sammanhang finner sig riksdagen böra understryka det i propositionen gjorda uttalandet, att hinder icke bör förefinnas för att beträffande enstaka distrikt företaga jämkningar i lönegrupperingen även mellan de generella omgrupperingarna, därest särskilda skäl därtill föranleda.

Riksdagen anser sig dock böra här uttala, att försiktighet bör iakttagas i fråga om genomförande av nedflyttning i lönegrupp av nuvarande tjänst innehavare.

Beträffande de i propositionen innefattade detaljförslagen till *avlöningsbestämmelser för provinsialläkare och distriktsveterinärer* ävensom i fråga om de i propositionen gjorda uttalandena rörande *civila avlöningsreglementets tillämplighet*, såvitt angår ifrågavarande tjänstemän, har riksdagen icke någon anmärkning att framställa. I enlighet med vad föredragande departementschefen hemställt bemyndigar riksdagen Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med nämnda förslag förordna, på vad sätt ifrågavarande avlöningsbestämmelser skola inordnas i civila avlöningsreglementet, liksom ock att utfärda erforderliga övergångsbestämmelser rörande provinsialläkarnas och distriktsveterinärernas övergång till civila avlöningsreglementet.

Slutligen medger riksdagen, att barntillägg på sätt departementschefen förordat övergångsvis må utgå till nuvarande provinsialläkare och distriktsveterinärer enligt de i riksdagens skrivelse nr 388 år 1938 angivna grunderna.

Kungl. Maj:ts förslag i de delar, som här ovan icke särskilt berörts, föranleder ej något yttrande från riksdagens sida.

Riksdagen får under åberopande av vad sålunda anförts anmäla, att riksdagen *dels* beslutat, att civila avlöningsreglementet skall från och med den 1 juli 1939 äga tillämpning å provinsialläkare och distriktsveterinärer; *dels* godkänt det förslag till avlöningsbestämmelser för ifrågavarande befattningshavare, som innefattas i bilagan till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet; *dels* bemyndigat Kungl. Maj:t att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad i statsrådsprotokollet angivits, förordna, på vad sätt de i nämnda bilaga innefattade bestämmelserna skola inordnas i civila avlöningsreglementet; *dels* bemyndigat Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga be-

stämmelser rörande provinsialläkares och distriktsveterinärers övergång till civila avlöningsreglementet; *dels ock* beslutat, att barntillägg skola övergångsvis utgå enligt de av departementschefen förordade grunderna.

Stockholm den 13 maj 1939.

Med undersåtlig vördnad.
